

Llawlyfr am Gweithwyr Allweddol

(Ffynhonnell: Lerner, 2020)

Pwysigrwydd Cyfathrebu **Wrth Pontio yn y** **Blynyddoedd Cynnar**

Cynnwys

Cyflwyniad I'r llawlyfr:

Tudalen: 3

Cyflwyniad I bontio:

Tudalen: 4-5

Anthemion y plentyn:

Tudalen: 6-7

Rôl yr oedolyn:

Tudalen: 8-11

Partneriaethau:

Tudalen: 12-13

Ymyrraeth:

Tudalen: 14

Canlyniadau Arfaethedig

Tudalen: 15-17

Cyfeirnod

Tudalen: 18-21

Cyflwyniad i'r llawlyfr

Beth yw llawlyfr?

Mae'r llawlyfr hwn yn rhoi dealltwriaeth gynhwysfawr i weithwyr allweddol mewn lleoliadau blynyddoedd cynnar er mwyn hyrwyddo ei dealltwriaeth y pwysigrwydd o gyfathrebu effeithiol wrth ddysgu plant ifanc a'i datblygiad o'i phontio. Dywed Paycor (2021) bod llawlyfrau yn bwysig wrth roi gweithwyr a gweithwyr proffesiynol arolygiad manwl o bolisiâu lleoliad yn cynnwys gweithdrefnau, rheolau a manteision ynghlwm a phontio.

Mae'r llawlyfr yma wedi cael ei greu i helpu gweithwyr allweddol deall beth yw pontio a bod yn ymwybodol bod plant yn anrhagweladwy er enghraifft mae plant yn gallu teimlo'n wael ac yn bryderus wrth bontio ac ymddwyn yn wahanol o blegid bywydau gwahanol. Yn ogystal, nod y llawlyfr yma yw gwneud i staff fod yn fwy ymwybodol bod pawb yn byw'n wahanol wrth gael ei magu'n wahanol felly, canlyniadau posibl ar gyfer y llawlyfr hwn i fod ar gael i staff i gael mynediad i chwilio am gyngor ar unrhyw amser. Er hynny, bydd hyn yn cael gwared ag unrhyw gwestiynau a bydd plant yn teimlo'n well wrth feindio pethau'n well i ddelio gydag wrth gael canlyniadau gwell achos, heb bontio, bydd plant ddim yn datblygu er enghraifft ei chymdeithasu, cyfathrebu a hyder.

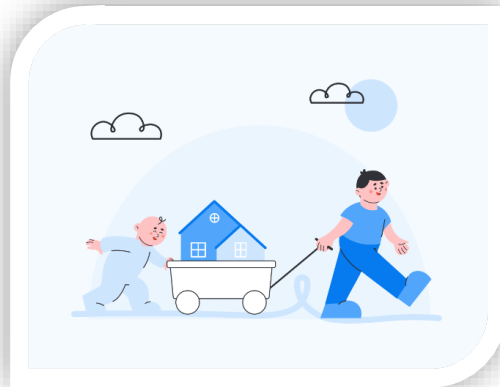

(Ffynhonnell: Llywodraeth Cymru, 2022)

Cyflwyniad i bontio

Beth yw pontio?

Pontio yw'r newidiadau mae plant yn gwneud trwy ei fywydau. Enghraifft o hyn yw symud o'r gartref i leoliad gofal plant sef meithrin, ysgol gynradd ac uwchradd ac yna coleg a phrifysgol (Education Scotland, 2023). Mae yna ddwy wahanol fathau o bontio sef pontio llorweddol a phontio fertigol. Ar un llaw, mae pontio llorweddol yw pontio sy'n llai arwyddocaol sy'n digwydd yn ddyddiol a rheolaidd er enghraifft mynd adref ar ôl ysgol neu symud o wersi nofio i weithgaredd adref. Ar y llaw arall, mae pontio fertigol yn newidiadau allweddol sy'n symud o un cyflwr i gyflwr arall ac sydd ddim yn digwydd yn rheolaidd. Er enghraifft, dechrau ysgol neu symud i ysgol ar ôl meithrinfa (NDNA Cymru, 2020).

(Ffynhonnell: Carly, 2020)

Pam mae pontio yn bwysig?

Mae pob pontio yn bwysig gan fod rhai yn digwydd yn ddyddiol a bod rhai yn digwydd yn llai aml felly bydd rhaid paratoi am y pontio fertigol. Yn ôl, Education Scotland (2023) bod mwyafrif o blant yn cyffroes i wneud cam newydd. Ond, mae pontio yn gallu bod yn anodd a pryderus felly, cymorth o staff a rhieni neu ofalwyr yn gallu helpu i wneud y camau yma'n llai pryderus.

Awgryma Robinson (2008) fod pontio yn cynnwys disgwyliadau gwahanol o ymddygiad. Weithiau mae rhieni a gofalwyr gyda rheolau, cyfarwyddiadau, synhwyrâu a theganau gwahanol i'r lleoliad sy'n effeithio a thwff a datblygiad y plant. Dywed Oxfordshire County Council (2019) pan rydym yn paratoi plant am bontio sef dechrau Meithrinfa neu ysgol, mae'n hanfodol i nodi fod paratoi'r plant ddim am asesu ei sgiliau academiaidd. Yn lle, mae paratoi'r plant am bontio yw helpu nhw datblygu hyder a hunan-barch da.

Sut gall pontio llyfn effeithio ar bobl?

Cred Moir a Johnson (2021) mae pontio llwyddiannus yn y blynyddoedd cynnar yn helpu plant i oresgyn heriau a allai ddrysu ac effeithio ar eu dysgu a'u datblygiad trwy weithio gyda'r tîm amlasiantaethol o'n cwrdd a chreu gweithgareddau a digwyddiadau llwyddiannus. Yn cytuno gyda Moir a Johnson (2021) mae staff ac ymarferydd yn gweld mwyafrif o'r plant yn datblygu wythnosau ar ôl dechrau hyd at ddiwedd y flwyddyn.

Yn dilyn hwn, wrth weithio gyda'r holl weithwyr proffesiynol yma sy'n cynnwys y teulu, maent yn codi'r cyfleoedd o gael pontio llwyddiannus (Moir a Johnson, 2021). Dydy hyn ddim ond am y plant o'n am y teulu hefyd. Mae hyn yn bwysig iawn gan fod e'n bwysig i'r teulu teimlo'n iawn am yr holl newidiadau hefyd o blegid os bydd y rhieni neu ofalwyr yn cael trafferth, bydd hyn yn fwy tebygol o effeithio'r plant. Yn bennaf, y pontio byddai'n cefnogi yw pontio fertigol sef dechrau ysgol gynradd ar ôl bod adref.

(Ffynhonnell: Brightwheel blog, 2023)

(Ffynhonnell: Raising Children, 2021)

Anghenion y plentyn

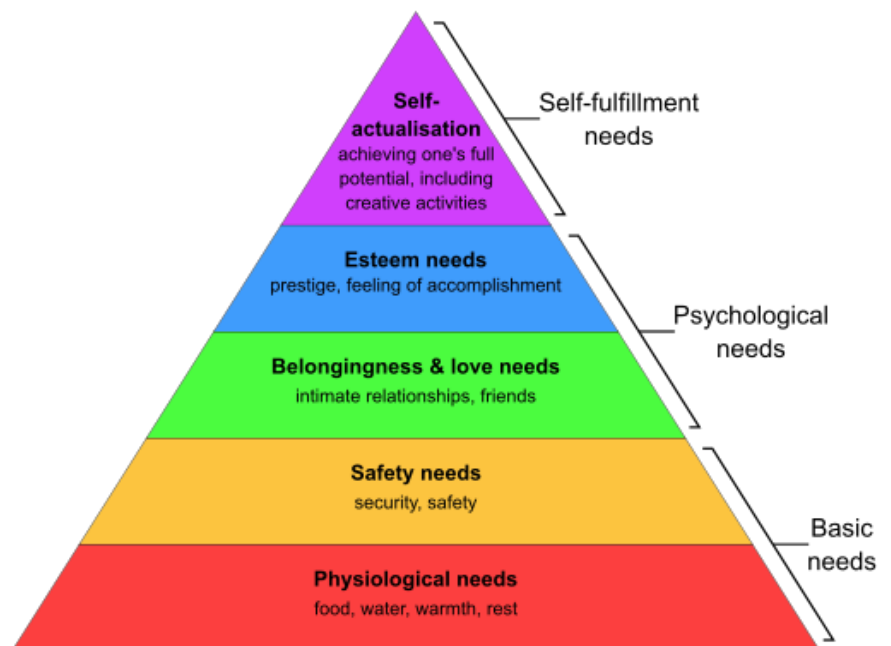
Beth yw'r anghenion y plant wrth pontio?

Emosiynau sy'n cyfeilio gyda newidiadau yn gallu bod yn llwyddiannus wrth gwrdd ag anghenion y plant yn cynnwys pan mae lleoliad newydd gyda gweithdrefnau sy'n glir a croesawgar (O'Connor, 2007). Un strategaeth bwysig i gwrdd ag anghenion y plant wrth bontio yw'r gallu i'r plant ymgartrefu mewn i'r lleoliad! Ond, heb edrych ar ôl neu ddilyn anghenion y plant, bydd hyn ddim yn gallu digwydd.

Mae ffocysu ar anghenion y plentyn heb ddilyn damcaniaeth Maslow ddim yn effeithiol. I allu ffocysu ar anghenion y plant wrth bontio, mae'n hanfodol i ddilyn damcaniaeth Maslow.

Pam mae Maslow yn bwysig?

Mae damcaniaeth Maslow yn ddamcaniaeth hierarchaeth anghenion. Yn ôl Poston (2009), cred Maslow, mae'r syniadau o'r anghenion yn cael ei chyfarch mewn trefn wrth fod ei'n gyrff yn datrys yr anghenion sylfaenol i oroesi cyn dechrau ffocysu ar yr anghenion cymhleth. Hefyd, wrth i weithwyr allweddol a lleoliadau ddysgu ei hierarchaeth i allu cael gafael a'r anghenion y plant a ble mae nhw mewn safbwynt seicolegol yw o blegid yn syml, maent yn helpu adnabod a datrys yr anghenion y plant. Felly, yn eiriau syml, mae Maslow yn credu bod cael gafael a'r anghenion y plant cyn dechrau ysgol neu wrth ddechrau ysgol yn bwysig achos heb wybod neu fod yn ymwybodol am hyn, bydd y plant ddim yn gallu datblygu'n llwyddiannus.

(Ffynhonnell: Huntington, d.d)

Sut gallwn helpu creu pontio llyfn?

Fel dangosir yma, creuoedd Maslow pyramid hierarchaeth anghenion. Awgryma Poston (2009), bod creodd Maslow y pyramid yma achos cred Maslow, bod dyluniad o ddefnyddio'r pyramid yn helpu ni gosod y camau o anghenion sy'n dechrau gyda gwaelod o'r pyramid sy'n dechrau gyda'r anghenion ffisiolegol sy'n cynnwys bwyd, dwr a chynhesrwydd. Wrth fynd lan y pyramid, mae'r anghenion yn dechrau'n dod yn gymhleth er enghraifft anghenion diogelwch, cymdeithasol a pharch. Yn olaf, wrth fynd lan i'r top y pyramid, mae yna anghenion hunan-wireddu sy'n cynnwys cyflawni ei photensial llawn. Yn ogystal â hyn, heb ddefnyddio damcaniaeth Maslow, bydd rhieni ddim eisiau danfon plant nhw i'r ysgol a hefyd, bydd y plant ddim i gael pontio llwyddiannus, rydym yn dilyn damcaniaeth Maslow. Mae hyn yn digwydd mewn amrywiaeth o ffyrdd megis:

- ❖ Yn 2013, rheolau o Gymru (Nutritional Standards and Requirements) wedi cael ei greu i gael ysgolion i sicrhau bod y bywyd yn iachus. Mae nhw wedi cael ei greu i lleihau'r swm o siwgr, halen a fraster (Cyngor Sir Gar, 2023)
- ❖ Mae ysgolion yn defnyddio asesiad risg i gadw'r dosbarthiadau'n saf
- ❖ Mae yna athrawon i siarad gyda er enghraifft athrawon dosbarth neu swyddogion diogeli
- ❖ Mae yna polisiau a gweithdrefnau i ddilyn

(Ffynhonnell: Fradiani, 2022)

(Ffynhonnell: Dorothy Goodman School, d.d)

(Ffynnhonnell: Williams, 2020)

Rôl yr oedolyn

Sut fath o oedolyn sy'n cefnogi pontio?

Mae ymarferwyr yn bwysig wrth gefnogi plant i feddwl a delio â newidiadau wrth ddarparu perthnasau a sylfaen sy'n ddiogel, dibynadwy a chefnogaeth sy'n parhau (Aistear Siolta, 2020). Yn debyg i hwn, yn ôl i Aistear Siolta (2020) perthnasau a chysylltiadau cadarnhaol sy'n ddiogel, ymatebol a dangos parch yn cyfleu cysondeb a pharhad dros amser yw'r sylfaen i'r lles y plant.

Yn ôl Topçiu a Myftiu (2015) noda Vygostgy fod plant yn derbyn gwybodaeth ar y dechrau trwy ryngweithiadau a chysylltiadau gyda phobl wahanol ac yn eu defnyddio wrth ychwanegu eu gwerthoedd personol ato. Yn ogystal â hyn, mae Aistear Siolta (2020) yn cytuno gyda Vygotsky oherwydd, mae plant gyda'r anghenion sylfaenol i fod yng nghwmni pobl. Mae nhw'n datblygu ac yn dysgu trwy gael perthnasau cariadus a meithringar gyda phobl eraill fel athrawon, rhieni a phlant ac mae'r ansawdd o rhyngweithiadau hyn yn cael effaith mawr ar eu datblygiad a ddysgu nhw (Aistear Siolta, 2020).

Cyfrifoldeb staff a rhieni

Mae yna nifer o ffyrdd gwahanol i'r staff a rhieni gwneud i helpu plant i ymgartrefi a chael profiad cadarnhaol wrth bontio, sy'n gallu cael effaith cadarnhaol ar ddatblygiad y plant.

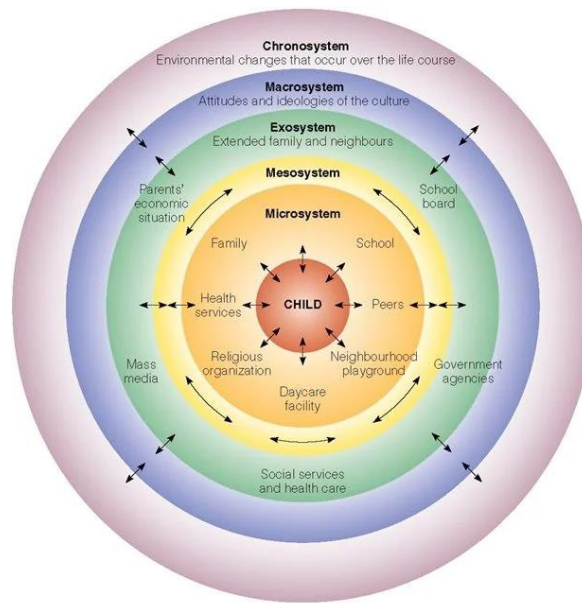
Dyweda PACEY (2014), un ffyrdd gallwn ddilyn yw dod i adnabod ei gilydd cyn dechrau er enghraifft:

- Pethau mae'r plant yn hoffi a ddim yn hoffi
- Hoff weithgareddau, teganau a llyfrau'r plant
- A oes gan blentyn unrhyw anghenion ychwanegol, anableddau neu bryderon datblygiadol bydd angen cymryd i ystyriaeth

(Ffynhonnell: Llywodraeth Cymru, 2022)

Un o agweddau pwysicaf ar y mater hwn yw'r cyfnod i setlo mewn. Dywed Bodo (2023) bod damcaniaeth Bronfenbrenner sef systemau ecolegol yw'r damcaniaeth sydd wedi cael ei derbyn y fwyaf. Yna, mae'r damcaniaeth yn cweryla bod yr amgylchedd yn effeithio pob darn o fywyd. Ffactorau cymdeithasol yn pennu ffyrdd i feddwl, teimlo a phethau rydych yn hoffi a ddim yn hoffi. Noda PACEY (2014) i helpu cael pontio llyfn a setlo mewn, maent yn bwysig i gadw'r cyflwyniad i'r lleoliad fod yn raddol sy'n dechrau gyda'r rhieni neu ofalwyr aros gyda'r plentyn, yna bydd y rhieni neu ofalwyr yn symud i ran arall o'r lleoliad allan o olwg ac yn y diwedd bydd y rhiant/gofalwr yn mynd mas am hanner awr. Yn y pendraw, cynyddwch hyn nes bod y plentyn yn mynychu am ddiwrnod llawn.

(Ffynhonnell: Mcleod, 2023)

Cyfathrebu Effeithiol

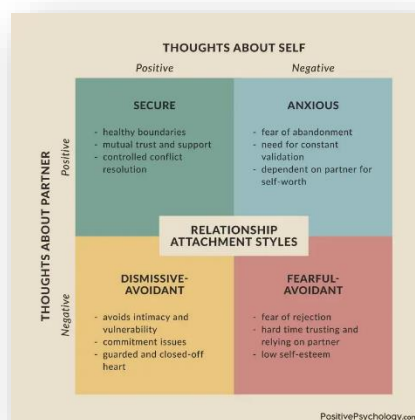
Cyfathrebu effeithiol gyda rhieni neu ofalwyr y plant yn hanfodol i sicrhau bod y pontio yn llyfn ac yn gadarnhaol i'r plant. Felly, cyfarfodydd cyson a rheolaidd gyda lleoliadau a rhieni neu ofalwyr yn galluogi gwybodaeth bwysig yn cael ei rhannu a chytundeb o drefniadau pontio (Oxfordshire County Council, 2019). Cred Smith a Hubbord (2006) lle mae yna mwy o gyfathrebu rhwng staff a rhieni neu ofalwyr, mwy o gytbwys, cynnes a dwyochrog, bydd y plant yn teimlo'n fwy cyffyrddus i siarad a bod yn agos â'r athrawon a chael ei weld wrth staff eu bod wedi addasu'n well. Wrth fynd trwy'r proses o bontio, mae'n hanfodol i gael y cyfathrebu effeithiol. Ar y dechrau, bydd e'n hanfodol i'r staff aros mewn cyswllt gyda'r rhieni neu ofalwyr yn ystod yr amser mae'r plant yn cael ei adael yn ysgol heb ei rhieni. Dim trwy'r dydd ond yn bennaf i fod ar gael i ateb y ffon neu anfon neges i dangos bod y plant yn hapus i dawelu'r meddwl y rhieni.

Creu amgylchedd positif

Mae cael amgylchedd positif ac addas yn bwysig iawn mewn ysgolion ac unrhyw leoliad blynyddoedd cynnar. Awgryma Kimberly et al. (2013) bod amgylchedd diogel a cadarnhaol yn cymhell archwilio ac ymddygiad chwarae mewn plant. Felly, mae amgylchedd positif a cadarnhaol yn bwysig iawn am athrawon achos pan mae rhieni yn dod a phlant i'r ysgol, mae nhw eisiau ac yn disgwyl iddo fod yn ddiogel ac yn gadarnhaol. Maen nhw'n disgwyl i'r maes chwarae, teganau, defnyddiau a'r offer i fod yn ddiogel i'r plant i chwarae gydag ac i'r athrawon i arsylwi'r plant wrth chwarae. Mae hyn y ddangos bod heb amgylchedd positif, bydd plant ddim yn gallu'n datblygu'n positif. Wedyn, rhaid ystyried Mynna Kimberly et al. (2013) fod goleuadau da yn bwysig yn y dosbarth.

I ddilyn, Kimberly et al. (2013) fod dylai pob dosbarth cael awyriach a gwres priodol i fod yn ddosbarth mewn amgylchedd cyffyrddus. Er enghraifft, os bydd plant yn cyrraedd i'r dosbarth heb oleuadau ac yn oer iawn, byddan nhw ddim yn teimlo'n gyffyrddus i allu dysgu sydd yn golygu bod nhw ddim yn mynd i ddatblygu'n dda. Mae Bowlby yn cytuno gyda Kimberly et al. (2013) bod amgylchedd positif yn bwysig iawn i'r plant yn ysgol achos yn ôl Main (2023) noda Bowlby bod yn ystod y blynyddoedd cyntaf o fywyd a bywydau ysgol, mae ymlyniadau cynnar yn bwysig oherwydd eu bod yn ffurfio perthnasoedd y plentyn yn y dyfodol ac iechyd a datblygiadau emosiynol. Felly, mae'r ddamcaniaeth yn amlygu pwysigrwydd ymlyniad cyson a diogel rhwng y plentyn a'r athrawon. Yna, gall aflonyddwch neu fod yn anghyson yn ystod yr ymlyniad cynnar achosi iechyd meddwl gwael yn y dyfodol ochr yn ochr i broblemau ymddwyn fel:

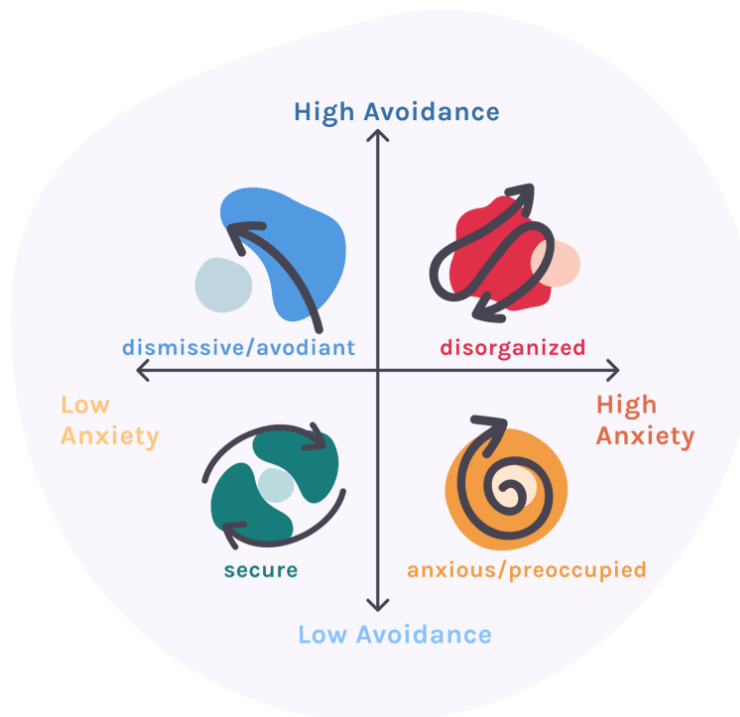
- Colli ysgol
- Teimlo'n anghyfforddus a ansicr
- Dim ffrindiau
- Anhapus

(Ffynhonnell: Ackerman, 2018)

Yn ôl Main (2023) mae damcaniaeth Bowlby hefyd yn edrych ar y gwahaniaeth unigol mewn patrymau ymlyniad. Ond, ochr yn ochr i Bowlby, gweithiodd Mary Ainsworth i ehangu ar y patrymau. Creodd Ainsworth fframwaith ar gyfer deall y gwahanol fathau ac arddulliau o ymgeision sy'n cael effaith fawr ar eu bywyd ysgol a pherthynas gyda'r athrawon.

Yn ôl Main (2023) ar un llaw, dywedodd Ainsworth bod ymlyniad diogel yn ffocysu ar hyder y plentyn yn ystod y cyfnod mae'r athro neu athrawes ar gael. Gallwn weld pwy sydd ag ymlyniad diogel gan fod nhw'n tueddu ffeindio'n hawdd datblygu'n emosiynol ac yn fwy cyfforddus creu cysylltiadau cymdeithasol. Ond, ar y llaw arall, maent yn gallu bod yn amlwg pan fydd gan blentyn ymlyniad osgoi gan ei fod yn tueddu i osgoi neu wrthod gweithgareddau a'r athrawon, sy'n golygu ei fod yn cael hi'n anoddach ffurfio cysylltiadau a pherthnasau agos.

(Ffynhonnell: The Attachment Project, 2023)

Felly, gyda chefnogaeth, mae damcaniaeth Bowlby a Ainsworth yn effeithiol i blant achos maent yn modelu sut gall plant yn gallu gweithio ar greu perthnasau a chysylltiadau yn y dyfodol i allu dysgu a datblygu'n gadarnhaol.

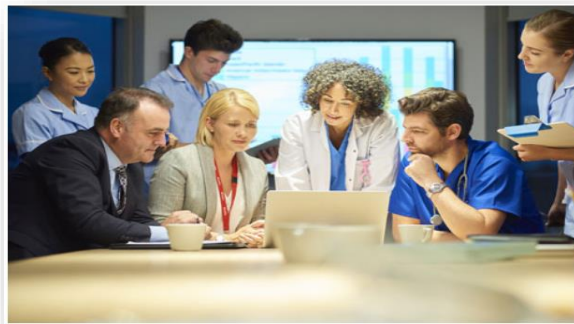
Partneriaeth

Yn ôl CBAC. (2019) Yn ogystal â gweithio gyda rhieni neu ofalwyr, mae'n bwysig bod ysgolion yn gweithio gyda gweithwyr proffesiynol wrth gadarnhau cyfleoedd a phontio gorau na phosib. Er enghraifft:

- ✚ Gweithwyr cymdeithasol
- ✚ Therapydd iaith a lleferydd
- ✚ Cymorth arbenigol
- ✚ Ymwelwyr iechyd

Mae 'Early Childhood Education and Care' (ECEC) sector yn cydnabod fod cefnogi perthnasau cryf rhwng gwasanaethau ECEC, lleoliadau a theuluoedd yn ffordd gryf i allu gwella canlyniadau plant mewn iechyd, lles ac addysg (Murphy, Matthews a Cann, 2021).

Dadl Preparing For Life (2020) fod perthnasau sydd yn gariadus, cadarnhaol a chyson yn gallu cefnogi plant i ehangu eu sgiliau emosiynol a cymdeithasol. Mae'r sgiliau yma yn hanfodol i gael llwyddiant yn ysgol ac yn eu bywydau. Mae sgiliau cymdeithasol ac emosiynol yn galluogi plant i ddysgu ac ymchwilio, creu a chadw perthnasau ac yr allu i ymdopi eu hemosiynau (Preparing For Life, 2020). Dyweda Anderson-McNamee a Bailey (2010) wrth rhyngweithio gyda phlant pan maent yn chwarae, mae nhw'n datblygu rheolau cymdeithasol er enghraifft cael cysylltiad â rhannu. Mae nhw'n dechrau datblygu wrth wneud penderfyniadau i greu syniadau o werthoedd. Yn ogystal, mae angen i blant allu cymdeithasu a chael profiad o sefyllfaoedd cymdeithasol i fod yn barod i fod yn oedolyn.

(Ffynhonnell, CBAC, 2019)

Gwithio gyda'i gilydd

Yn ôl Aistear Siolta (d.d) mae yna lawer o bobl yn cymryd rhan mewn gofal blynyddoedd cynnar ac addysg sef babanod, a phlant ifanc yn cynnwys rhieni neu ofalwyr, aelodau eraill o'r teulu ac ymarferwyr. Mae'n bwysig bod yna partneriaethau rhwng y bobl yma enwedig pontio. Yna, mae bywydau'r plant yn gallu bod yn fwy hawdd wrth ryngweithio a rhannu gwybodaeth gydag ymarferydd a rhieni neu ofalwyr.

O gael person allweddol, mae'n rhoi siawns i greu 'triangle of trust' rhwng y plentyn, y lleoliad a'r cartref. Mae hwn yn cefnogi i leihau'r effaith negyddol o bontio ond hefyd yn helpu cael perthnasau cadarnhaol i allu datblygu'n llwyddiannus (Birth To 5 Matters, 2021). Yn dilyn hwn, yn ôl Ashton et al. (2008) awgrymodd Vygotsky 'individual consciousness is built from outside through relations with others'. Yna, yn ystod y blynyddoedd cyntaf, mae gofalwyr, pobl sy'n byw yn y gymuned ac ymarferwyr ac athrawon yn bwysig trwy helpu datblygu'r wybyddiaeth y plant.

Dywed Pacey (2014) gallwn helpu creu pontio llyfn wrth:

- ✓ Cadw arferol cyson
- ✓ Meddwl os mae nhw wedi dod i'r ysgol o blaen er enghraifft casglu brodyr a chwiorydd o'r ysgol
- ✓ Gwneud e'n glir pwy sy'n pigo nhw lan ar ol ysgol

Ymyrraeth

Mae rhoi camau mewn lle yn gynnar mor fuan na phosib i leihau problemau yn cael eu galw'n ymyrraeth gynnar. Mae ymyrraeth gynnar yn lleihau problemau cyn iddynt ddod yn fwy anodd i wrthdroi (House Of Commons, 2018).

Dywed Tower Hamlets (d.d) maent yn bwysig i greu tasgau gwahanol i allu rhoi siawns am blant i allu siarad â dangos ei theimladau ac anghenion wrth ddechrau ac yn ystod pontio. Nid yw pob plentyn yn gallu siarad â gallu egluro a dweud beth maent yn meddwl a theimlo felly mae gweithgareddau rydym yn creu yn gallu helpu'r plant cyfathrebu mewn byrddau gwahanol fel:

- ✚ Basgedu trysor – gweithgaredd hwylus am eu hoff bethau
- ✚ Albwm lluniau o bethsau sy'n bwysig i'r deulu – dysgu am newidiadau ma enhw wedi gwneud gyda teulu
- ✚ Llyfrau cyswylt – dangos bod nhw'n gwneud yn dda i allu cael cymhelliant i gadw fynd
- ✚ Diwrnodau dod a'ch hoff tedi – teimlo'n cyfforddus
- ✚ Amser stori sy'n siarad am newidiadau er enghraifft Y Lindysyn Llwglyd

(Ffynhonnell: Adventures in Storytime, d.d)

(Ffynhonnell: Diamond Janae, d.d)

Canlyniadau Arfaethedig

Mae'r Canllawiau Cwricwlwm i Gymru yn bwysig am bontio achos maent yn dangos y pwysigrwydd o gyflwyno'r addysg sy'n gytbwys ac yn eang. Mae yna bedwar diben sef: (Education Scotland, 2023)

- Dysgwr llwyddianus
- Dysgwr hyderus
- Unigolyn cyfrifol
- Cyfrannwr effeithiol a llwyddianus

Yn ôl Education Scotland (2023) mae'r pedwar diben yma yw'r nod sydd wedi cael eu rhannu'n hiraeth i bob plentyn a phobl ifanc. Wrth wneud hyn, mae disgwyliadau uchel yn cael eu rhoi i bawb, sy'n hybu lles yn genedlaethol ac yn unigol, atal diffyg gwybodaeth a chymell ymgysylltu'n feirniadol.

(Ffynhonnell: Llywodraeth Cymru, 2022)

Awgryma Llywodraeth Cymru. (2022) mae'r cwricwlwm newydd wedi cael ei chynllunio i allu helpu'r plant ddatblygu fel dygwyr sy'n gallu:

- Cyfathrebu'n llwyddiannus mewn ffyrddau gwahanol wrth ddefnyddio'r ddwy iaith sef Cymraeg a Saesneg
- Egluro'r gwaith mae nhw'n dysgu yn ysgol
- Meddwl yn artistig i allu datrys problemau
- Deall yr effaith ar eu dewisiadau ac ymddygiadau
- Deall a datblygu'r sgiliau mae angen i allu defnyddio mewn bywyd bob dydd yn unigol ac yn annibynnol.

Mae ymarferwyr blynyddoedd cynnar yn arsylwi plant i allu cydnabod pob plentyn yn unigol wrth ffocysu ar y wybodaeth a sgiliau sydd gan bob plentyn unigol yn y dosbarth. Gall hun ddatblygu'r perthynas gyda'r ymarferwyr a'r plant sy'n gallu creu pontio yn fwy cadarnhaol a hwylus (Llywodraeth Cymru, 2022)

(Ffynhonnell: National Day Nurseries Association (NDNA), 2022)

Gall ymarferwyr gwrthuso os bydd plant yn hapus ac yn cwrdd â'u cerrig milltir yn ysgol wrth ac ar ôl pontio. Dyweda Llywodraeth Cymru. (2022) mae rôl bwysig am ymarferwyr yn ysgolion blynyddoedd cynnar yw arsylwi effeithiol. Mae'n helpu'r ymarferwyr gweld eu sgiliau maent yn datblygu, partneriaethau, lles a galluoedd a chyflawniadau. Y rheswm mae hyn yn bwysig iawn yw achos mae'n helpu ymarferwyr gwrthuso a dadansoddi'r hyn maent yn clywed, gweld ac ymateb mewn ffyrddau sy'n datblygu'r plant.

Rios, C. (2021)

Mae'n bwysig fod anghenion y plant yw'r ffocws wrth gynllunio pontio. Mae pob plentyn yn unigryw felly, mae yna rhai sydd eisiau mwy o gefnogaeth na eraill. Wrth greu pontio llyfn, mae'n hanfodol i wneud yn siŵr bod yna partneriaeth gadarnhaol gyda'r ymarferwyr a rhieni neu ofalwyr wrth gweithio gyda'i gilydd i fod yn ymwybodol o anghenion pob plentyn (Llywodraeth Cymru, 2022)

Cofia, mae'r plentyn canolog yn bwysig wrth ffocysu ar datblygiaeth holistig!

Cyfeirnod

Ackerman, C.E. (2018) *What is Attachment Theory? Bowlby's 4 Stages Explained*. Ar gael o: <https://positivepsychology.com/attachment-theory/> (Darllenwyd: 16 Dachwedd 2023).

Adventures in Storytime. (d.d.) *Confessions of a Children's Librarian: Storytime, STEAM, Commentary, & More*. Ar gael o: <http://www.adventuresinstorytime.com/p/by-time-i-started-doing-storytime-at.html> (Darllenwyd: 15fed o Rhagfyr 2023).

Aistear Siolta. (2020) *Supporting Transitions*. Ar gael o: <https://www.aistearsiolta.ie/en/transitions/overview/> (Darllenwyd: 27 Dachwedd 2023).

Anderson-McNamee, J. (2010) *The Importance of Play in Early Childhood Development*. Ar gael o: <https://www.montana.edu/extension/health/documents/MT201003HR.pdf> (Darllenwyd: 25 Dachwedd 2023).

Ashton, J. et al. (2008) 'Partnerships in Learning Linking: Early Childhood Services, Families and Schools for Optimal Development', *Australasian Journal of Early Childhood*, 33(2). doi.org/10.1177/183693910803300203

Birth to 5 matters. (2021) *High quality transitions*. Ar gael o: <https://www.birhtto5matters.org.uk/wp-content/uploads/2021/03/High-Quality-Transitions.pdf> (Darllenwyd: 14fed o Rhagfyr 2023).

Brightwheel blog. (2023) *7 Fun and Engaging Transition Activities for Preschoolers*. Ar gael o: <https://mybrightwheel.com/blog/7-fun-and-engaging-transition-activities-for-preschoolers> (Darllenwyd: 1 Rhagfyr 2023).

Carly, J. (2020) *Early years transitions and how they set our children up for life*. Ar gael o: <https://www.famly.co/blog/early-years-transitions> (Darllenwyd: 5 Rhagfyr 2023).

CBAC. (2019) *Professional Practice as a Childcare Worker*. Ar gael o: http://resource.download.wjec.co.uk.s3-eu-west-1.amazonaws.com/vtc/2018-19/hsc18-19_3-3/_multi-lang/unit02/01-principles-of-partnership-importance-of-multi-agency-working.html (Darllenwyd: 16 Rhagfyr 2023).

Cyngor Sir Gar. (2023) *Primary school meals*. Ar gael o: <https://www.carmarthenshire.gov.wales/home/council-services/education-schools/school-meals/primary-school-meals/> (Darllenwyd: 18 Dachwedd 2023).

Diamond Janae. (d.d.) *Off The Record*. Ar gael o: <https://offtherecordmom.com/stuffed-animal-storage-ideas/v> (Darllenwyd: 15 Rhagfyr 2023).

Dorothy Goodman School. (d.d.) *School meals*. Ar gael o: <https://openthinkingpartnership.co.uk/dorothy-goodman-school/parents/school-meals/> (Darllenwyd: 20 Dachwedd 2023).

Education Scotland. (2023) *What are Transitions?* Ar gael o: <https://education.gov.scot/parentzone/my-child/transitions/what-are-transitions/#:~:text=%E2%80%8BTransitions%20are%20the%20moves,to%20further%20education%20and%20beyond> (Darllenwyd: 14 Dachwedd 2023).

Education Scotland. (2023) *The purpose of the curriculum.* Ar gael o: <https://education.gov.scot/curriculum-for-excellence/about-curriculum-for-excellence/the-purpose-of-the-curriculum/#:~:text=The%20purpose%20of%20the%20curriculum%20is%20encapsulated%20in%20the%20four,citizen%20and%20an%20effective%20contributor> (Darllenwyd: 15 Rhagfyr 2023).

Fradiani, K. (2022) *4 reasons you should be conducting job risk assessments.* Ar gael o: <https://blr.com/resources/4-reasons-you-should-be-conducting-job-risk-assessments/> (Darllenwyd: 8 Rhagfyr 2023).

House of Commons. (2018) *Evidence-based early years intervention.* Ar gael o: <https://publications.parliament.uk/pa/cm201719/cmselect/cmsctech/506/506.pdf>. (Darllenwyd: 20 Dachwedd 2023).

Huntington, C. (d.d.) *Maslow's Hierarchy of Needs: Definition, Examples & Explanation.* Ar gael o: <https://www.berkeleywellbeing.com/maslows-hierarchy-of-needs.html> (Darllenwyd: 19 Dachwedd 2023).

Kimberly, A. et al. (2013) *Early Childhood Education: Becoming a Professional.* Los Angeles: Sage.

Lerner, C. (2020) *How to Help Your Child Successfully Transition Back to School.* Ar gael o: <https://www.pbs.org/parents/thrive/how-to-help-your-child-successfully-transition-back-to-school> (Darllenwyd: 14 Dachwedd 2023).

Llywodraeth Cymru. (2022) *A curriculum for funded non-maintained nursery settings.* Ar gael o: <https://hwb.gov.wales/api/storage/b1801d78-38c3-4320-9818-d9996c21aef8/220914-a-curriculum-for-funded-non-maintained-nursery-settings.pdf> (Darllenwyd: 15 Rhagfyr 2023).

Main, P. (2023) *Bowlby's Attachment Theory.* Ar gael o: <https://www.structural-learning.com/post/bowlbys-attachment-theory/#:~:text=This%20theory%20proposes%20that%20the,serves%20as%20a%20survival%20strategy> (Darllenwyd: 14 Dachwedd 2023).

Matthews, J. et al. (2021) 'Partnership with families in early childhood education: Exploratory study', *Australasian Journal of Early Childhood*, 46(1). <https://doi.org/10.1177/1836939120979067>

Mcleod, S. (2023) *Bronfenbrenner's Ecological Systems Theory.* Ar gael o: <https://www.simplypsychology.org/bronfenbrenner.html> (Darllenwyd: 21 Dachwedd 2023).

Moir, T. a Johnson, J. (2021) 'Ensuring Quality Transitions from Early Years' Establishments into Primary Schools: Putting Research into Practice', *Front. Psychol*, 12.
doi.org/10.3389/fpsyg.2021.499917

National Day Nurseries Association (NDNA). (2022) *Curriculum for Wales 2022*. Ar gael o:
<https://ndna.org.uk/ndna-cymru/curriculum-for-wales-2022/> (Darllenwyd: 16fed o Dachwedd 2023).

NDNA Cymru. (2022) *Transitions in the Foundation Phase Wales*. Ar gael o: <https://ndna.org.uk/wp-content/uploads/2022/07/FACT63-WALES-Transition-in-the-Foundation-Phase.pdf> (Darllenwyd: 16fed o Dachwedd 2023).

O'Connor, A. (2007) *All About...transitions*. Ar gael o: <https://birthto5matters.org.uk/wp-content/uploads/2021/03/All-about...-transitions.pdf> (Darllenwyd: 2 Rhagfyr 2023).

Oxfordshire County Council. (2019) *Smooth Transitions in the Early Years: A Good Practice Guide*. Ar gael o: <https://www.oxfordshire.gov.uk/sites/default/files/file/early-years-childcare/smoothtransitionsintheearlyyearsagoodpracticeguide.pdf> (Darllenwyd: 3 Rhagfyr 2023).

Pacey. (d.d) *A guide to help you think about how you can support the transitions and settling in processes that the children in your care experience*. Ar gael o:
<https://www.pacey.org.uk/Pacey/media/Website-files/school%20ready/PG10-transitions-and-settling-in.pdf> (Darllenwyd: 10 Rhagfyr 2023).

Paycor. (2021) *8 Reason You Should Have a Company Employee Handbook*. Ar gael o:
<https://www.paycor.com/resource-center/articles/8-reasons-you-should-have-a-company-employee-handbook/#:~:text=A%20well%2Dwritten%20handbook%20provides,time%20off%20or%20a%20vacation>. (Darllenwyd: 15 Dachwedd 2023).

Poston, B. (2009) *Maslow's Hierarchy of Needs*. Ar gael o: <https://www.ast.org/pdf/308.pdf> (Darllenwyd: 17 Dachwedd 2023).

Preparing for Life. (2020) *Supporting Transitions to Primary School*. Ar gael o:
<https://www.preparingforlife.ie/wp-content/uploads/2020/08/PFL-Transitions-Support-from-Early-Years-to-Primary-School-2020.pdf> (Darllenwyd: 25 Dachwedd 2023).

Raising Children. (2021) *Language development: 4-5 years*. Ar gael o:
<https://raisingchildren.net.au/preschoolers/development/language-development/language-4-5-years> (Darllenwyd: 9 Rhagfyr 2023).

Rios, C. (2021) *Funshine Tells: Observation, Assessment, and Goals*. Ar gael o:
<https://funshineblog.com/2022/12/21/funshine-tells-observation-assessment-and-goals/> (Darllenwyd: 16 Rhagfyr 2023)

Robinson, M. (2008) *Child development from birth to eight: A Journey Through the Early Years*. Maidenhead: Open University Press.

Smith, A.A. a Hubbard, P.M. (2006) 'The Relationship between Parent/Staff Communication and Children's Behaviour in Early Childhood Settings', *Early Child Development and Care*, pp. 13-28. <https://doi.org/10.1080/0300443880350103>

The Attachment Project. (2023) *What Is Attachment Theory?* Ar gael o: <https://www.attachmentproject.com/attachment-theory/> (Darllenwyd: 16 Rhagfyr 2023).

Topçiu, M. a Myftiu, J. (2015) 'Vygotsky Theory on Social Interaction and its Influence on the Development of Pre-School Children', *European Journal of Social Sciences Education and Research*, 2(3), pp. 103-110.

Tower Hamlets. (d.d.) *Moving on*. Ar gael o: https://www.towerhamlets.gov.uk/Documents/Children-and-families-services/Early-Years/Moving_On_Supporting_Childrens_Transitions_in_the_Early_Years.pdf (Darllenwyd: 15fed o Dachwedd 2023).

Williams, K. (2020) *Head blasts school dinners shake-up as pupils fed frozen meals that 'aren't nutritious'*. Ar gael o: <https://www.dailypost.co.uk/news/north-wales-news/head-blasts-school-dinners-shake-18949105> (Darllenwyd: 11 Rhagfyr 2023).

